

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Krājaizdevu sabiedrību likuma 2. panta septītā daļa un 20. panta otrā un trīspadsmitā daļa un Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa un 68. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Nemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 3. novembra normatīvos noteikumus Nr. 211 "Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 211).</p> <p>Noteikumu projekts nodrošina vienotu kārtību, kādā Latvijas Republikā reģistrēta krājaizdevu sabiedrība (turpmāk – krājaizdevu sabiedrība) aprēķina Krājaizdevu sabiedrību likumā noteiktos krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību rādītājus un noteikumu projektā noteiktās likviditāti raksturojošās likviditātes neto pozīcijas un likviditātes kopējās pozīcijas, kā arī prasības likviditātes nodrošināšanai. Turklāt tas nosaka vienotas prasības un kārtību, saskaņā ar kuru krājaizdevu sabiedrības sagatavo un iesniedz Latvijas Bankai pārskatus par regulējošo prasību izpildi, lai Latvijas Banka varētu veikt tai noteiktās uzraudzības funkcijas saskaņā ar Krājaizdevu sabiedrību likumu, kā arī saņemt statistiskos datus atbilstoši Latvijas Bankas likumam.</p> <p>Pārskati par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību rādītājiem un likviditāti raksturojošais pārskats satur statistiskos datus un krājaizdevu sabiedrību uzraudzībai nepieciešamo informāciju, kura nav statistiskie dati. Atbilstoši Latvijas Bankas likuma 68. panta trešajā daļā noteiktajam pilnvarojumam noteikumu projektā noteikts pārskatos iekļauto datu glabāšanas ilgums, proti, ka minētie dati tiek glabāti pastāvīgi, izņemot "Lielo riska darījumu pārskatā" un "Ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto kredītu pārskatā" iekļautos datus, kas satur krājaizdevu sabiedrību biedru personas datus.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka:</p>

- 1) krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību rādītāju aprēķināšanas kārtību;
- 2) prasības attiecībā uz krājaizdevu sabiedrības likviditāti – "Aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskata" sagatavošanas prasības un prasības likviditātes nodrošināšanai;
- 3) prasības un kārtību, saskaņā ar kuru krājaizdevu sabiedrība sagatavo un iesniedz Latvijas Bankai pārskatus par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību izpildi, un šo pārskatu iesniegšanas termiņus;
- 4) prasības un kārtību, saskaņā ar kuru krājaizdevu sabiedrība iesniedz Latvijas Bankai uzraudzībai nepieciešamo informāciju krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību neievērošanas gadījumā;
- 5) pārskatos iekļauto datu glabāšanas ilgumu.

Noteikumu projektā, salīdzinot ar noteikumiem Nr. 211, paredzētas šādas izmaiņas:

- 1) vienkāršots aprēķins noteikumu projekta 1. pielikuma "Kapitāla pietiekamības rādītāja aprēķins" vajadzībām;
- 2) precizētas prasības noteikumu projekta 2. pielikuma "Aktīvu un pasīvu termiņstruktūras pārskats" sagatavošanai, nosakot, ka krājaizdevu sabiedrība novērtē aktīvus, saistības un ārpusbilances posteņos iekļautos darījumus atbilstoši Latvijas Bankas noteikumos, kas nosaka prasības krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanai, noteiktajām prasībām;
- 3) noteikumu projekta 4. pielikums "Ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām izsniegto kredītu pārskats" papildināts ar aili "Kategorija", kas sniedz informāciju uzraudzības vajadzībām par personas saistību ar krājaizdevu sabiedrību, piemēram, valdes loceklis vai valdes locekļa laulātais, vecāks vai bērns. Minētajā pārskatā dzēsta aile "Uzkrājumi kredītiem; t. sk. kredītiem, kas nodrošināti ar saistīto personu pajām vai noguldījumiem", kā arī attiecīgi precizēta ailē "Ierobežojumam pakļautie kredīti (samazināti par uzkrājumiem), veselos *euro*" norādītā aprēķina formula;
- 4) pārskatus par 2025. gada 1. ceturksni un turpmākos pārskatus paredzēts iesniegt Latvijas Bankai, izmantojot nebanku statistikas sistēmu, kā arī citā formātā (*Excel* sagatavēs).

Pārējās noteikumu projekta normas, kuras atšķiras no noteikumos Nr. 211 ietvertajām normām, paredz redakcionāla vai tehniska rakstura precizējumus.

Noteikumu projekts ir saistīts ar Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 263 "Pārskata par segtajiem noguldījumiem sagatavošanas un maksājumu noguldījumu garantiju fondā aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 263), jo noteikumos Nr. 263 norādītas atsauces uz pārskatu, kurus sagatavo saskaņā ar normatīvo aktu par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību rādītāju aprēķināšanu, pozīcijām (pozīciju kodiem vai nosaukumiem) un ailēm. Ņemot vērā, ka dažos noteikumu projekta pielikumos ietvertajos pārskatos ir izmantota jauna pozīciju vai ailu numerācija vai jauni pozīciju nosaukumi, noteikumos

	Nr. 263 tiks veikti nepieciešamie tehniskie grozījumi līdz 2025. gada 31. janvārim.
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un tā dalībniekiem un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina to tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraugs (Latvijas Banka), un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot finanšu tirgus dalībniekiem prasības un veicot to ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p> <p>Noteikumu projekts ir nepieciešams, lai nodrošinātu krājaizdevu sabiedrību vienotu izpratni un pieeju krājaizdevu sabiedrību darbību regulējošo prasību rādītāju aprēķināšanai, likviditātes nodrošināšanai, Latvijas Bankai iesniedzamo pārskatu un citas uzraudzībai nepieciešamās informācijas sagatavošanai un regulējošo prasību piemērošanai un lai Latvijas Banka varētu nodrošināt atbilstošu uzraudzības funkciju veikšanu un sekot līdz krājaizdevu sabiedrību darbību regulējošo prasību ievērošanai.</p>
Samērīgums	<p>Ar noteikumu projektā iekļauto regulējumu tiek nodrošināta vienota finanšu tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai.</p> <p>Ja krājaizdevu sabiedrība neveic tās darbību regulējošo prasību izpildes aprēķinu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tas var ietekmēt aprēķina pareizību un līdz ar to sniegt nepatiesu informāciju par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību ievērošanu. Lai nodrošinātu ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību, ir būtiski pēc iespējas mazināt un novērst minēto risku.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt krājaizdevu sabiedrībām vienotas prasības, ir izdot tām saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma neregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram,</p>

	<p>zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz noteikumu izstrādi. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot finanšu tirgus dalībniekam korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība) un, otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu (ņemot vērā jau esošās prasības), kas konkrētajam finanšu tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>
Spēkā stāšanās	2025. gada 1. janvāris.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projektā iekļautais regulējums nerada papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, salīdzinot ar pašreiz spēkā esošo regulējumu, kas noteikts noteikumos Nr. 211.
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Krājaizdevu sabiedrību likums; 2) Latvijas Bankas likums; 3) noteikumi Nr. 211; 4) Latvijas Bankas 2024. gada 28. oktobra noteikumi Nr. 332 "Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas noteikumi"; 5) Latvijas Bankas 2024. gada 19. augusta noteikumi Nr. 310 "Krājaizdevu sabiedrību aktīvu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi"; 6) noteikumi Nr. 263; 7) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.

Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 30. oktobrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un līdz 2024. gada 13. novembrim par to bija iespējama sabiedrības līdzdalība.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Krājaizdevu Apvienība un Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība, kā arī ārpus tām esošie finanšu tirgus dalībnieki, kuriem būs saistoša noteikumu projektā ietvertu prasību izpilde.</p> <p>Noteikumu projekts tika iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu tika saņemti komentāri no Krājaizdevu Apvienības, kuru apkopojums ir pievienots anotācijas pielikumā.</p> <p>Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē 2024. gada 26. novembrī par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi. Līdz ar to tika atbalstīta noteikumu projekta iesniegšana apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>

Sabiedrības līdzdalības laikā saņemto iebildumu un priekšlikumu par Latvijas Bankas noteikumu projektu "Krājaizdevu sabiedrību darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumi" apkopojums

Nr. p. k.	Sabiedrības līdzdalībai nodotā projekta redakcija (konkrētā punkta redakcija)	Izteiktais iebildums (priekšlikums) par projekta konkrēto punktu, norādot sabiedrības pārstāvi	Latvijas Bankas viedoklis par izteikto iebildumu (priekšlikumu) un norāde, vai tas ņemts vērā
1.	<p>"9.7. pozīcijā "Paju, par kurām nav pieņemts atsavināšanas lēmums, vērtību kopsumma, veselos <u>euro</u>" (pozīcijas kods 240) uzrāda to biedru paju vērtību kopsummu, kuri iesnieguši lūgumu par paju atsavināšanu krājaizdevu sabiedrībai, bet lēmums par to vēl nav pieņemts."</p>	<p>Noteikumu 9.7. pozīcija nosaka; "Paju, par kurām nav pieņemts atsavināšanas lēmums, vērtību kopsumma, veselos euro" (pozīcijas kods 240) uzrāda to biedru paju vērtību kopsummu, kuri iesnieguši lūgumu par paju atsavināšanu krājaizdevu sabiedrībai, bet lēmums par to vēl nav pieņemts.</p> <p>Pozīcija kods 240 prasa precizējumu, <u>Paju, par kurām nav pieņemts atsavināšanas lēmums, vērtību kopsumma, veselos euro</u></p> <p>Pajas biedri atsavina savstarpēji, kas nemaina pamatkapitāla vērtību. Pajas, kas tiek izslēgtas no reģistra, tiek dzēstas. Bijušo biedru pajas tiek dzēstas biedra izslēgšanas brīdī. Ja biedru izslēdz par pārkāpumiem vai neatbilstību statūtiem, tad pirmkārt ir lēmums. To nosaka Kooperatīvo sabiedrību likuma (turpmāk tekstā - KSL) 18.p..5.d.. Ja seko biedra iesniegums, tad jābūt vēl kopsapulces vai citas institūcijas lēmumam. Ja biedra iesnieguma nav, tad rīcība seko pēc termiņa notecēšanas.</p> <p>(5) Ja biedrs lēmumu par izslēgšanu nav apstrīdējis, to <u>nekavējoties izslēdz no biedru reģistra pēc šā panta ceturtajā daļā minētā termiņa notecējuma</u>. Ja biedrs lēmumu ir apstrīdējis, to izslēdz no biedru reģistra pēc tam, kad iekšējās apstrīdēšanas kārtībā atbildīgā sabiedrības institūcija pieņēmusi biedram nelabvēlīgu lēmumu.</p>	<p>Daļēji ņemts vērā.</p> <p>Lai padarītu tiesību normu skaidrāku, noteikumu projekta 9.7. apakšpunkts izteikts šādā redakcijā:</p> <p>"9.7. pozīcijā "Paju, par kurām iesniegts atsavināšanas lūgums, nominālvērtību kopsumma, veselos <u>euro</u>" (pozīcijas kods 240) uzrāda to paju nominālvērtību kopsummu, par kurām iesniegts krājaizdevu sabiedrības biedra lūgums par paju atsavināšanu krājaizdevu sabiedrībai, bet krājaizdevu sabiedrība vēl nav veikusi attiecīgu pamatkapitāla samazināšanu."</p>

		<p>Biedru pajas ir krājaizdevu sabiedrības (turpmāk tekstā - KKS) īpašums, un īpašnieks nevar atsavināt pats sev savu īpašumu. Biedri drīkst atsavināt savas pajas savstarpēji vai lūgt Kks tās dzēst. KKS drīkst regulēt paju atsavināšanu, lai nepieļautu pamatkapitāla koncentrāciju, kas rada pārvaldības, atbilstības un neprognozējamības riskus. KSL 24.p.3.d. prasa noteikt visiem biedriem vienādu paju skaitu vai statūtos noteikt visiem biedriem vienādu paju iegādes nosacījumus, neparedzot valdei tiesību paju iegādi regulēt ārpus statūtiem.</p> <p>(3) <u>Visiem biedriem ir vienāds paju skaits</u>, ja statūtos nav noteikts citādi. Ja atbilstoši statūtiem biedriem var būt atšķirīgs paju skaits, <u>statūtos norāda kārtību paju skaita noteikšanai</u> un paju apmaksai.</p> <p>KSL 25.p.6.d. un Anotācijas 4.1.p, nosaka, ka pajas drīkst atsavināt par labu tikai biedriem. KKS nevar kļūt par biedru, tāpēc drīkst saglabāt savā īpašuma tikai tās pajas, ko bijušais īpašnieks atsavinājis par labu citam biedram.</p> <p>KSL 25.p. (6) <u>Pamatkapitālā ieguldītās lietas kļūst par sabiedrības īpašumu.</u></p> <p>KSL Anotācija 4.1. Paja (...) kalpo tikai kā faktors, kas <u>ļauj būt par biedru KS un dod tiesības saņemt pakalpojumus</u> no KS. Tādējādi pajas arī nav brīvi atsavināmas.</p> <p>KSL 24.p.1.d. un Kr'ājaizdevu sabiedrību likums (turpmāk tekstā - KKSL) 15.p.1.d. pamatkapitālā ļauj ierēķināt tikai biedriem piederošās pajas</p> <p>KSL 24.p.(1) <u>Paja ir biedra ieguldījuma daļa sabiedrības pamatkapitālā.</u> Visām pajām ir vienāda nominālvērtība.</p> <p>KKSL (1) Krājaizdevu sabiedrības <u>pamatkapitālu veido visu krājaizdevu sabiedrības biedru paju nominālvērtību summa.</u></p>	<p>Noteikumu projekts ir izstrādāts atbilstoši Krājaizdevu sabiedrību likumā ietvertajam pilnvarojumam. Noteikumos lietotajiem terminiem ir jāatbilst terminiem, kas lietoti tajā likumā, uz kura pamata šie noteikumi izdoti, kā arī citos attiecīgās nozares likumos lietotajiem terminiem. Krājaizdevu sabiedrību likuma 7.¹ pantā "Krājaizdevu sabiedrības biedra paju atsavināšanas kārtība biedra izstāšanās gadījumā" tiek lietots termins "atsavināšana", kā arī noteikts, kādos gadījumos krājaizdevu sabiedrības valde ir tiesīga atteikt krājaizdevu sabiedrības biedra lūgumam par paju atsavināšanu krājaizdevu sabiedrībai.</p> <p>Ņemot vērā minēto, arī noteikumu projekta 9.7. apakšpunktā tiek lietots formulējums "krājaizdevu sabiedrības biedra lūgums par paju atsavināšanu krājaizdevu sabiedrībai".</p>
2.	"23.3. ailē "Kredīti, veselos euro; tai skaitā kredīti, kas nodrošināti	Noteikumu pozīcija 23.3. nosaka; <u>Par nodrošinājumu uzskata noguldījumu vai pajas, kuras ir iekļātas uz līguma pamata, un par to ir</u>	Nav ņemts vērā.

<p>ar pajām vai noguldījumiem" (ailes kods 070) uzrāda ar pajām vai noguldījumiem nodrošinātus kredītus, ko krājaizdevu sabiedrība izsniegusi ar krājaizdevu sabiedrību saistītām personām, saņemot no šīm personām kā kredīta nodrošinājumu pajas vai noguldījumus. <u>Par nodrošinājumu uzskata noguldījumu vai pajas, kuras ir iekļātas uz līguma pamata, un par to ir izdarīts ieraksts atbilstošajā reģistrā.</u> Šo aili aizpilda šādi:"</p>	<p><u>izdarīts ieraksts atbilstošajā reģistrā.</u></p> <p>Noteikumi legalizē nelikumīgas manipulācijas ar pajām un to vērtību. KKS L 7.p.4.d. aizliedz veikt piedziņu no pamatkapitāla par atsevišķa biedra saistībām..</p> <p>(4) <u>No krājaizdevu sabiedrības pamatkapitāla nevar piedzīt nekādus atsevišķu biedru parādus vai citus prasījumus pret biedriem.</u> Līdz dienai, kad biedrs izstāties no krājaizdevu sabiedrības, vērst piedziņu pēc šādiem prasījumiem var tikai uz biedram izmaksājamo peļņas daļu, kas saņemta no ieguldījuma krājaizdevu sabiedrības kapitālā, un biedra noguldījumiem.</p> <p>Kooperatīvos pamatkapitāls ir solidāri atbildīgs par sabiedrības saistībām ar visu biedru paju nominālvērtību kopsommu, kas ir KKS īpašums.</p> <p>KKS L 15.p.1.d. (1) <u>Krājaizdevu sabiedrības pamatkapitālu veido visu krājaizdevu sabiedrības biedru paju nominālvērtību summa.</u></p> <p>KKS L 25.p.6.d. (6) <u>Pamatkapitālā ieguldītās lietas kļūst par sabiedrības īpašumu.</u></p> <p>KKS L 25.p.6.d. un Anotācija aizliedz izmantot krājaizdevu sabiedrības pajas atsevišķa biedra finansiālās vai pārvaldes ietekmēšanas interesēs</p> <p>KKS L Anotācija 4.1. <u>pajas nenosaka biedra finansiālo un pārvaldes tiesību apmēru, bet gan kalpo tikai kā faktors, kas ļauj būt par biedru KS un dod tiesības saņemt pakalpojumus no KS. Tādējādi pajas arī nav brīvi atsavināmas</u></p> <p>KKS L 7.p.2.d.un 3.d. nosaka, ka KKS nav jāgarantē dzēsto paju vērtības atbilstību paju nominālvērtībai. KKS kapitāls ir mainīgs un dzēsto paju vērtība ir mainīga.</p> <p>(2) <u>Iestājoties krājaizdevu sabiedrībā, biedrs ar savām pajām uzņemas atbildību arī par tām sabiedrības saistībām, kas radušās pirms viņa iestāšanās.</u></p>	<p>Skaidrojums.</p> <p>Noteikumu projekts izstrādāts, pamatojoties arī uz Krājaizdevu sabiedrību likuma 20. panta trīspadsmitajā daļā noteikto pilnvarojumu Latvijas Bankai izdot noteikumus par krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošo prasību rādītāju aprēķināšanu.</p> <p>Krājaizdevu sabiedrību likuma 20. panta desmitajā daļā noteikta krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošā prasība, kas ierobežo krājaizdevu sabiedrības valdes un revīzijas komisijas locekļiem vai viņu laulātajiem, vecākiem vai bērniem izsniegto kredītu apjomu – šādu kredītu kopējais apjoms nedrīkst pārsniegt 15 procentus no krājaizdevu sabiedrības pašu kapitāla. Minētā likuma norma paredz izņēmumu, ka šīm personām izsniegtie kredīti, kas nodrošināti ar viņu pajām vai noguldījumiem krājaizdevu sabiedrībā, nav pakļauti minētajam ierobežojumam.</p> <p>Ņemot vērā to, ka Latvijas Bankas noteikumi ir zemāka juridiskā spēka</p>
--	---	--

		<p>(3) <u>Biedrs, kas izstājies vai izslēgts no krājaizdevu sabiedrības, ir atbildīgs par krājaizdevu sabiedrības saistībām viņa iegādāto paju vērtības apmērā līdz izstāšanās vai izslēgšanas dienai.</u></p> <p>KKS nav tiesību piešķirt amatpersonām priviligrētas garantijas, lai saglabātu paju nominālvērtības atbilstību dzēsto paju atlikušajai vērtībai.</p> <p><u>Šādas kīlas līgumos ierakstītas garantijas ir nelikumīgas, un rada krāpniecības riskus.</u></p> <p>Noteikumi paplašinās likumos neregulēto paju "melno tirgu". Spekulatīvajām "atsavināt atļautajām" un "atsavināt neatļautajām" pajām vēl pievienosies apķīlāto un neapķīlāto paju vērtības. Noteikumi paplašinās iespējas amatpersonām manipulēt ar atsavināmo un dzēšamo paju vērtību.</p> <p>KKS kapitāls ir mainīgs un 15% robeža var tikt pārsniegta jebkurā brīdī.</p> <p>Kad, kam un kuras pajas būs jāapķīlā?</p> <p>Vai visām amatpersonām un viņu radniekiem, kad persona tiek ievēlēta?</p> <p>Vai visām amatpersonām un viņu radniekiem, ja kāds no viņiem ņem kredītu?</p> <p>Vai visām amatpersonām un viņu radniekiem, kad tiek pārsniegts 15% robeža?</p> <p>Ja ne visiem, tad kuriem?;</p> <p>Vai tiem, kas ņēma kredītu pēdējie, pirms tika pārsniegta 15% robeža?</p> <p>Vai tie, kuriem vislielākās parādsaistības?</p> <p>Kas notiks, ja ar amatpersonu saistīta persona nomirst? Kas notiks ar ieķīlatajām pajām, kuras, Latvijas Banka prasa dzēst (nelikumīgi) pirms tiek noskaidrots mantinieks? Vai visiem</p>	<p>normatīvais akts salīdzinājumā ar Krājaizdevu sabiedrību likumu, Latvijas Banka nav tiesīga grozīt likuma normas. Attiecīgi, ievērojot Krājaizdevu sabiedrību likuma 20. panta desmitajā daļā noteikto regulējumu un šā panta trīspadsmitajā daļā noteikto pilnvarojumu Latvijas Bankai, noteikumu projektā ir ietverts Krājaizdevu sabiedrību likuma 20. panta desmitajā daļā noteiktā krājaizdevu sabiedrības darbību regulējošās prasības rādītāja aprēķins, tai skaitā, ņemot vērā šajā likuma normā noteikto izņēmumu attiecībā uz kredītiem, kas nodrošināti ne tikai ar noguldījumiem, bet arī ar pajām.</p> <p>Krājaizdevu sabiedrību likuma 7. panta ceturtajā daļā noteiktas prasības biedru parādu piedziņai līdz biedra izstāšanās dienai: "No krājaizdevu sabiedrības pamatkapitāla nevar piedzīt nekādus atsevišķu biedru parādus vai citus prasījumus pret biedriem. Līdz dienai, kad biedrs izstājies no krājaizdevu sabiedrības, vērst piedziņu pēc šādiem prasījumiem var tikai uz biedram izmaksājamo peļņas daļu, kas saņemta no ieguldījuma</p>
--	--	--	---

		<p>potenciālajiem mantiniekiem būs jāieķīlā savas pajas?</p> <p>KKS pārvaldes modelī ir iestrādāti koleģialitātes un solidaritātes principi, kas bāzējās spējā darboties kopīgi, savstarpējā palīdzībā, pašpārvaldē un kopīgās ekonomiskās interesēs, nepieļaujot to aizvietošanu ar egoistisku pelnītākāri.</p> <p>KKSL 20.p.10.d. šos principus pastiprina, un ierobežo amatpersonu kopīgo saistību apmēru pret KKS īpašumu. Amatpersonas drīkst aizņemties "savu naudu", ievērojot KKSL 20.p.9.d. bet "ne savu", solidāri ievērojot KKSL 20.p.10.d. Par to, lai šie principi tiktu ievēroti, amatpersonas nes solidāru atbildību, un pirmkārt valde. Saistības un nodrošinājums jārēķina kā visu amatpersonu kopējs un solidāes apjoms. Likums nepieļauj individuālu vērtējumu.</p> <p>(10) <u>Kopējais krājaizdevu sabiedrības, valdes un revīzijas komisijas locekļiem vai viņu laulātajiem, vecākiem vai bērniem izsniegto kredītu apjoms nedrīkst pārsniegt 15 procentus no krājaizdevu sabiedrības pašu kapitāla, izņemot gadījumus, kad šīm personām izsniegtie kredīti nodrošināti ar viņu pajām vai noguldījumiem krājaizdevu sabiedrībā.</u></p> <p>Par šo tēmu Saeimā jau bija diskusija, un Tieslietu ministrijas pārstāvis paskaidroja, kāpēc kooperatīvos jebkādas individuālas biedru saistības nedrīkst piedzīt no pamatkapitāla.</p> <p>Pajas nav akcijas. Piedzīt drīkst tikai dzēsto paju vērtību, kura noskaidrosies pēc pajas dzēšanas, apstiprinot nākamā gada pārskatu.</p> <p>Norma ir pretrunā arī KKSL 2.p.4.d. kas ļauj krājaizdevu sabiedrībai atsavināt īpašumu tikai statūtos noteiktā kārtībā.</p> <p>(4) (...) <u>Krājaizdevu sabiedrībai ir tiesības statūtos noteiktajā kārtībā iegūt un atsavināt kustamu un nekustamu mantu, tai skaitā pieņemt dāvinājumus, ziedojumus un mantojumus, kā arī uzņemt saistības un būt par prasītāju un atbildētāju tiesā.</u></p> <p>KKSL 16.p.2.d. paredz kārtību, kas ļauj KKS noteikt visiem</p>	<p>krājaizdevu sabiedrības kapitālā, un biedra noguldījumiem."</p> <p>Noteikumu projekts nenosaka prasības papildus tām, kas noteiktas Krājaizdevu sabiedrību likumā.</p> <p>Krājaizdevu sabiedrību likuma 20.panta desmitajā daļā ietvertā prasība neuzliek pienākumu krājaizdevu sabiedrībām izsniegt kredītus, kas nodrošināti ar pajām.</p>
--	--	---	---

	<p>biedriem saistošas iemaksas rezerves kapitālā, bez ķīlas līgumiem un ķīlas reģistriem.</p> <p>.Noteikumi veido priekšstatu, ka Latvijas Bankai nav izprotams, kāpēc KKS strādā ar pajām nevis akcijām, kāpēc pajas netiek reģistrētas Komercreģistrā. Kāpēc īpašnieki aizņemas paši savu naudu no sevis un aizdod paši sev savu naudu, kāpēc biedru loks tiek ierobežots teritorijā vai organizācijā (uzņēmumā), kas kavē attīstību un ierobežo peļnītspēju.</p> <p>Noteikumi skaidro, kāpēc Latvijas Banka, pretēji citu Eiropas finanšu sektora uzraugu praksei, nestimulē paju kapitāla īpatsvara samazināšanos pašu kapitālā, kā rezultātā pieaug neprognozējamība un KKS darbības neatbilstības riski.</p> <p><u>KKSL 31.p.1.d. prasa Latvijas Bankai sekot un nepieļaut, ka KKS nosaukumu izmanto peļnītkāras komercsabiedrības, kas krāpnieciskos nolūkos nevēlās reģistrēt savu kapitālu Komercreģistrā.</u></p>	
--	---	--